

Werk

Titel: Herbarium Amboinense, plurimas conplectens arbores, frutices, herbas, plantas ter...

Jahr: 1743

Kollektion: Zoologica

Werk Id: PPN369546733

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN369546733> | LOG_0068

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=369546733>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

Arboris lignum durum est aptumque bipaliis: Radices supra terram elevatæ ad Oebat Sagueri adhibentur, ut & trunci cortex, ficuti de præcedenti supra fuit dictum, illæ vero Saguerum neutiquam amarum reddunt, uti verum Oebat Sefoat, sed ipsi gravem addunt acorem cum parva adstrictione, unde nec facile acescit.

Het hout is hard, en bequaam om bandspaaken daar van te maken. De wortelen die boven de aarde staan, werden gebruikt tot een Oebat Saguer, als mede de schorffe des stams, gelyk boven van 't voorgaande gezegt is. Zy maken den Saguer geenfints bitter, gelyk 't oprechte Oebat Sefoat, maar geven hem een barze rynsbeid, met een kleene adstrictie, en laten hem niet ligt zuur werden.

Tabula Trigesima Tertia

Ramum exhibet arboris, quæ folium acidum minus Rumphio vocatur.

A. Ejus radices supra terram elevatas repræsentat.

B. Vero fructum.

De drie- en dertigste Plaat

Vertoont een Tak van een Boom, welke het *kleyne zuurblad* van Rumphius genaamt wert.

A. Vertoont deszelfs wortels, zo als die zig boven de aarde vertoonen.

B. Deszelfs vrucht.

CAPUT TRIGESIM. PRIMUM. XXXI. H O O F D S T U K.

Lignum Salis minus. Aytassi Ketsjil.

Kleyn Sout-Hout.

Lignum Salis minus ab utrisque antecedentibus arboribus differt, quæ ab Hitoensibus etiam tanquam lignum Salis habentur, illud vero rectum, sed tenuem gerit truncum, ramique vicissim terni ac terni divisi sunt, quorum bini laterales medio adcubuerunt, sunt autem rotundiores ac firmiores quam præcedentium.

Folia sibi invicem cruciatim sunt obposita, sex septemve digitos longa, binos ac binos cum dimidio lata. In junioribus arboribus hæc acute & subtiliter dentata sunt, ita ut fere spinosa sint, in vetustioribus vero rara istorum dentium adparent vestigia, suntque porro crassiuscula, glabra, & splendens, nullas notabiles gerentia costas transversales, suntque illa rara in ramis, saporis fatui, igni injecta strepitum instar salis excitantia, unde & nomen fortita est hæc arbor, cuius cortex rufus est & punctatus; Lignum vero albicat, durum, & solidum est: Radices supra terram quoque elevantur, uti in præcedentibus, sed non ita frequenter.

Nomen. Latine Lignum Salis minus. Hitoensibus Aytassi & Aylautassi Laun Maun seu Kitsjil, quod idem denotat, Tassi enim Hitoensibus sal significat.

Locus. In Hitoensi crescit regione tam circa litus quam in ipsa regione, sed ubique in humidis folis, per quæ rivuli decurrunt.

Ufus. Lignum non peculiarem præbet ad tigna usum: Æthiopes ejus folia urunt circa infantes, quum hi variolis laborant confluentibus cum duris pustulis, quæ ipsis Sackit Catjang vocantur.

Het kleenbladige Lignum Salis verschilt van de twee voorgaande: By de Hitoëzen mede voor lignum Salis gebouden, dit heeft een rechten doch niet dikken stam, de takken verdeelen bun met beurten drie en drie, waar van de twee ter zyden tegens den middelsten aangelegen hebben, doch zy zyn ronder en styver dan aan de voorgaande.

De bladeren staan ook tegen en boven malkander in 't kruys, zes en zeven duymen lang, twee en twee en een half breed. Aan de jonge boomen aan de kanten fyn en scherp getand, bykans steekelig, dog aan de oude boomen ziet men 'er weinig overblyfsels van; voorts dikachtig, glad, en glimmende, zonder merkelyke dwars-aderen, weinig in 't getal aan de takken, van smaak smets, in 't vuur knerssenze als zout, waar van ze den naam hebben. De schorffe is ros en gespikkelt. Het hout witachtig, hard, en digt. De wortelen staan mede boven de aarde, gelyk aan 't voorgaande, dog zo veel niet.

Naam. In 't Latyn Lignum Salis minus. In 't Hitoëes Aytassi en Aylautassi Laun Maun of Kitsjil, van dezelfde beduydenisse, want Tassi in 't Hitoëes is zout te zeggen.

Plaats. Hy wast op 't Hitoëze Land, zo wel omtrent de strand als Landwaart in, dog over al op vogtige gronden, daar kleene rivieren loopen.

Gebruik. Het hout heeft mede geen zonderlyk gebruik in 't timmeren. De Mooren branden de bladeren omtrent haare kinderen, als dezelve de kleene pokjes hebben, uit harde puysten bestaande, die ze Sackit Catjang noemen.

